

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОЛОГО-АГРОХІМІЧНА ПАСПОРТИЗАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ

Рівень вищої освіти – **другий (магістерський)**

Освітня програма Агрономія

Спеціалізація (за наявності) Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2
від “23” вересня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Еколого-агрохімічна паспортизація земель
Викладач	Карбівська Уляна Миронівна
Контактний телефон	(0342)59-61-72
E-mail викладача	uliana.karbivska@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Курс / семестр	1/1
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очно – кожного понеділка, дистанційно – через е-мейл та месенджер – щоденно у робочі години

2. Опис дисципліни

Ефективне використання земельного фонду України потребує контролю за станом родючості ґрунтів, рівнем забруднення їх важкими металами, радіонуклідами, пестицидами та іншими токсикантами. Виконання цього завдання можливе лише за умови постійно діючого агрохімічного моніторингу, основою якого є суцільний контроль за станом ґрунтового покриву, його деградацією, станом забруднення. Для цього слід готувати спеціалістів, які досконало володіють методикою еколого-агрохімічної паспортизації територій. У процесі вивчення курсу висвітлюються питання, пов'язані зі складанням еколого-агрохімічних паспортів територій сільськогосподарського призначення, аспекти деградаційних процесів ґрунтового покриву України, моніторинг ґрунтів та практичні рекомендації, спрямовані на екологічнобезпечне та ефективне використання територій сільськогосподарського призначення.

Мета та цілі курсу

Мета вивчення дисципліни «Еколого-агрохімічна паспортизація земель» полягає у набутті студентами комплексу знань та практичних навичок стосовно оцінки впливу об'єкта господарської діяльності на навколишнє середовище за допомогою інструменту – екологічних паспортів.

Завдання курсу:

Висвітлити передумови виникнення екологічної паспортизації, її головну функцію і мету, об'єкти паспортизації, принципи, на яких базується державна політика в сфері екологічної паспортизації, а також головні завдання її на сучасному етапі розвитку суспільства;

Виокремити законодавче поле процедури розроблення екопаспортів та джерела фінансування.

Ознайомити студентів із структурною побудовою і змістом екологічного паспорта промислового підприємства, методиками розроблення еколого-агрохімічного паспорта земельної ділянки (поля) лісостепових ландшафтів, екопаспортів джерела витоку води і водойми, міста, вікових дерев, рідкісних

рослин, природоохоронної території та об'єктів природно-заповідного фонду.

Сформувати інформаційне середовище та укласти орієнтовний екопаспорт територіально-адміністративної одиниці області.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- принципи проведення екологічної паспортизації окремих підприємств, територій і регіонів;
- передумови виникнення екологічної паспортизації, її головну функцію і мету, завдання та процедуру її проведення;
- об'єкти паспортизації, принципи, на яких базується державна політика в сфері еколого-агрохімічної паспортизації, а також основні завдання її на сучасному етапі розвитку суспільства;
- нормативно-правове забезпечення екологічної паспортизації підприємств;
- зміст та структуру еколого-агрохімічного паспорту полів та земельних ділянок;
- основні принципи екологічної паспортизації водних джерел, кормових угідь, місць видалення відходів.

Вміти:

- складати еколого-агрохімічний паспорт поля чи земельної ділянки, і на основі його розробляти рекомендації господарству для покращення родючості ґрунтів;
- складати екологічний паспорт промислового підприємства та паспорт потенційно-небезпечних об'єктів;
- на основі аналізу даних екологічного паспорта давати оцінку дотримання вимог щодо охорони навколишнього середовища та екологічної безпеки як підприємства в цілому, так і окремих видів устаткування та технологічних процесів;
- оцінювати ступінь використання підприємством природних та енергетичних ресурсів, а також давати оцінку застосованим на підприємстві ресурсозберігаючих технологіям;
- на підставі даних екологічного паспорта окремої території аналізувати екологічну ситуацію, що склалась в даному регіоні;
- складати екологічний паспорт водних джерел;
- складати екологічний паспорт місць видалення відходів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІК - Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК6. Здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям і нефахівцям.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії.

ПРН4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.

5. Організація навчальної дисципліни			
Обсяг навчальної дисципліни – 90 годин			
Загальна кількість			
16			
14			
60			
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс/рік навчання	Норматив на/вибіркова
1	Н1 Агрономія	1	вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб
Екологічна паспортизація як функція державного обліку об'єктів господарської діяльності людини.	2		6
Еколого-агрохімічна паспортизація земельних угідь.	2		4
Оформлення еколого-агрохімічного паспорта поля чи земельної ділянки	2	2	5
Екологічна паспортизація туристичних об'єктів	2		5
Екологічна паспортизація водних об'єктів та господарств	2	2	10
Екологічна паспортизація промислових та сільськогосподарських підприємств		2	10
Екологічна паспортизація потенційно небезпечних об'єктів.	2	2	5
Екологічна паспортизація твердих побутових відходів		2	5
Екологічна паспортизація полігонів	2	2	5
Екологічна паспортизація областей та регіонів	2	2	5

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінка знань здобувачів освіти здійснюється за 100 бальною шкалою. 50 балів 30 отримує під час проведення практичних занять; 50 балів здобувач освіти отримує за складання заліку.
---	--

Вимоги до письмових робіт	Підсумкові письмові роботи виконуються у формі контрольної роботи. Контрольні роботи складаються з 5 завдань кожне з завдань оцінюється максимально 10 балами.
Практичні заняття	При оцінюванні практичних заняттях враховується: рівень теоретичної підготовки та виконання завдань для СРС, розуміння мети та завдання роботи, самостійність та акуратність виконання і оформлення роботи, якість отриманих результатів, заповнення таблиць, виконання малюнків тощо, логічність та грамотність зроблених висновків.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав ЗО. Здобувач освіти допускається до заліку за умови виконання усіх запланованих видів робіт та отримання 25 і більше балів (максимально – 50).
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Політика дисципліни передбачає дотримання правил поведінки ЗО і викладачів, передбачених Кодексом честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Відвідування занять	ЗО зобов'язані відвідувати усі заняття (лекції та практичні), незалежно у якій формі вони проводяться (аудиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення до складання семестрового контролю. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються. У будь-якому випадку. ЗО зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх передбачених видів робіт.

8. Рекомендована література

Література:

1. Кіпчач Федір Екологічна паспортизація: навч.-метод. Посібник. Львів: Малий видавничий центр лабораторії тематичного картографування географічного факультету ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. 78 с.
2. Кіпчач Федір Екологічна паспортизація: тексти лекцій, електронний варіант. Львів, 2018.
3. Медведєв В.В., Лактіонова Т.М., Пліско І.В., Бігун О.М. Агрономічно орієнтоване районування земель за властивостями ґрунтів (обґрунтування, методи, приклади). Харків КП «Міська друкарня». 2012. 100

с.

4. Методика проведення агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення. За ред. Яцука І.П., Балюка С.А. Київ, 2013. 104 с.

5. Порядок ведення агрохімічного паспорта поля, земельної ділянки, затверджений Міністерством аграрної політики та продовольства України від 11.10.2011 р. № 536..

6. Чечуй О.Ф. Еколого-агрохімічна паспортизація: лекції Х., 2017. 72

с.

7. Чорний С.Г. Оцінка якості ґрунтів: навчальний посібник. Миколаїв: МНАУ, 2018. 233 с.

Викладач

Уляна КАРБІВСЬКА